

Deliberatieve democratie gaat er van uit dat de burgers die de gelegenheid hebben om vragen te stellen aan experts en voor en tegenstanders hun standpunt horen verdedigen, een gemotiveerd oordeel kunnen vellen over het besproken onderwerp.

Vermits niet alle burgers aan een dergelijk evenement kunnen deelnemen moet er een selectie gemaakt worden. Deze selectie gebeurt door loting (één van de lotingssystemen)

Er zijn twee onderscheiden doelen die elk een andere benadering vragen.

1 – Het eerste doel is het **effect** van de deliberatie maximaal benutten.

2 – Het tweede doel is een, voor de ganse bevolking, **representatief** oordeel .

In het eerste geval wordt aangetoond dat een relatief klein aantal door loting aangeduide panelleden een duidelijke evolutie aantonen, tegenover een controlegroep, in hun opinie en besluitvorming.

Het aantal deelnemers kan bv een dertigtal personen zijn, of zoals in de Oregon CIR, 24 personen.

In het tweede geval spreekt men van een ”representatief “ aantal burgers, die door loting aangeduid worden, als de foutenmarge en de betrouwbaarheid statistisch binnen aanvaardbare grenzen liggen. Om aan het criterium “representativiteit” te voldoen zijn de eisen stringent.

Deliberatieve democratie gebruikt een samenvoeging van beide systemen. Een grote representatieve groep burgers, door loting aangeduid, wordt in kleinere groepen onderverdeeld. Daar gaan zij onder begeleiding van onafhankelijke en professionele monitoren het onderwerp bespreken en vragen formuleren voor de experts en de voor- en tegenstanders. Na alle argumenten gehoord te hebben en de vragen beantwoord zijn gaan zij over tot deliberatie en wordt er in de grote groep gestemd. De stemming is geheim en bij gewone meerderheid.

Er wordt ook een samenvatting gemaakt van de evolutie van de standpunten en de motiveringen. Er kan gedurende het ganse proces ook actief contact zijn met de burgers buiten het panel via internet applicaties.

De eerste doelstelling (**effect**) wordt over het algemeen redelijk gemakkelijk vastgesteld door toepassing van standaard procedures tussen de delibererende groep en de controle groep.

De tweede doelstelling (**representatief**) is heel wat moeilijker maar niet minder essentieel om het label “democratie” te kunnen motiveren.

Zo wordt het Oregon CIR als “niet representatief” beoordeeld. (24 personen).

Het Oregon CIR is echter enkel informatief en geeft een (stem)advies. De beoordeling “niet representatief” geeft echter wel een ontwaarding aan het advies dat “anders zou kunnen zijn als het aantal deelnemers statistisch gezien representatief zou zijn”. Het CDD (Center Deliberative Democracy) spreekt dan ook van 200 tot 466 deelnemers bij “deliberatieve democratie”.

De motivering van deze cijfers is heel wat moeilijker te vinden.

We doen een poging om met de online calculator van <http://www.journalinks.be/steekproef/>

We starten met de stemgerechtigde bevolking in België en we zien daar diverse steekproef aantallen verschijnen die, wat de grootteorde betreft, ons bekend voorkomen

alternatieve scenario's								
Met een steekproefgrootte van	100	200	300	Met een betrouwbaarheidsniveau van	90	95	99	
is de foutenmarge gelijk aan:	9.80%	6.93%	5.66%	is de vereiste steekproefgrootte gelijk aan:	271	385	664	

Hoe groot is de foutenmarge die je wil toelaten?	<input type="text" value="5"/>	%	De foutenmarge is de grootte van de fout die je toelaat. Wanneer 90% van de respondenten <i>ja</i> antwoorden en 10% <i>neen</i> , dan kun je een grotere fout toelaten dan wanneer de respondenten het grondig oneens zijn, zoals bij 50-50 of 45-55. Een kleine foutenmarge vereist een grotere steekproef.
Welk betrouwbaarheidsniveau kies je? Typische keuzes zijn 90%, 95%, of 99%.	<input type="text" value="95"/>	%	Het betrouwbaarheidsniveau is de mate van onzekerheid die je wil toelaten. Bij 95% dien je 1.96 keer de standaardfout op te tellen en af te trekken waardoor je ongeveer 95% van alle mogelijke resultaten omvat die bij een herhaalde steekproeftrekking zouden zijn voorgekomen. Een hoger betrouwbaarheidsniveau vereist een grotere steekproef.
Hoe groot is de populatie ? Als je dit niet weet, gebruik dan 20000.	<input type="text" value="7000000"/>		Hoeveel mensen zijn er voorhanden om, op toevallige wijze, een steekproef uit te trekken? De steekproefgrootte wijzigt niet veel voor populaties die groter zijn dan 20000.
Wat is de spreiding voor dit kenmerk? De meest conservatieve keuze is 50%.	<input type="text" value="50"/>	%	Welk resultaat verwacht je voor elke vraag? Wanneer de antwoorden uit de steekproef nogal fel in eenzelfde richting wijzen, dan is dit wellicht ook zo in de populatie. Wanneer je dit niet weet, gebruik dan 50%. Zo verkrijg je de maximale steekproefgrootte.
De vereiste steekproefgrootte is		<input type="text" value="385"/>	
alternatieve scenario's			
Met een steekproefgrootte van	<input type="text" value="100"/>	<input type="text" value="200"/>	<input type="text" value="300"/>
is de foutenmarge gelijk aan:	9.80%	6.93%	5.66%
Met een betrouwbaarheidsniveau van	<input type="text" value="90"/>	<input type="text" value="95"/>	<input type="text" value="99"/>
is de vereiste steekproefgrootte gelijk aan:	271	385	664

We zien ook dat daling van de populatie tot een bepaald niveau bijna geen wijzing geeft.

Hoe groot is de foutenmarge die je wil toelaten?	<input type="text" value="5"/>	%	De foutenmarge is de grootte van de fout die je toelaat. Wanneer 90% van de respondenten <i>ja</i> antwoorden en 10% <i>neen</i> , dan kun je een grotere fout toelaten dan wanneer de respondenten het grondig oneens zijn, zoals bij 50-50 of 45-55. Een kleine foutenmarge vereist een grotere steekproef.
Welk betrouwbaarheidsniveau kies je? Typische keuzes zijn 90%, 95%, of 99%.	<input type="text" value="95"/>	%	Het betrouwbaarheidsniveau is de mate van onzekerheid die je wil toelaten. Bij 95% dien je 1.96 keer de standaardfout op te tellen en af te trekken waardoor je ongeveer 95% van alle mogelijke resultaten omvat die bij een herhaalde steekproeftrekking zouden zijn voorgekomen. Een hoger betrouwbaarheidsniveau vereist een grotere steekproef.
Hoe groot is de populatie ? Als je dit niet weet, gebruik dan 20000.	<input type="text" value="7000"/>		Hoeveel mensen zijn er voorhanden om, op toevallige wijze, een steekproef uit te trekken? De steekproefgrootte wijzigt niet veel voor populaties die groter zijn dan 20000.
Wat is de spreiding voor dit kenmerk? De meest conservatieve keuze is 50%.	<input type="text" value="50"/>	%	Welk resultaat verwacht je voor elke vraag? Wanneer de antwoorden uit de steekproef nogal fel in eenzelfde richting wijzen, dan is dit wellicht ook zo in de populatie. Wanneer je dit niet weet, gebruik dan 50%. Zo verkrijg je de maximale steekproefgrootte.
De vereiste steekproefgrootte is		<input type="text" value="365"/>	
alternatieve scenario's			
Met een steekproefgrootte van	<input type="text" value="100"/>	<input type="text" value="200"/>	<input type="text" value="300"/>
is de foutenmarge gelijk aan:	9.73%	6.83%	5.54%
Met een betrouwbaarheidsniveau van	<input type="text" value="90"/>	<input type="text" value="95"/>	<input type="text" value="99"/>
is de vereiste steekproefgrootte gelijk aan:	261	365	607

Verhoging van de populatie geeft geen verandering.

Besluit: De steekproefgrootte is voornamelijk afhankelijk van de toegestane foutenmarge en betrouwbaarheidsniveau. De beoordeling “niet representatief” is moeilijk te beoordelen als zij niet gestaafd wordt. We zien wel dat “200 tot 466 deelnemers” (CDD) de meeste kritiek in dat verband zal kunnen opvangen. Ook is de begeleiding van de steekproef van essentieel belang om de diversiteit, en zo de representativiteit, te handhaven.

Een panel van 75 gelote leden op een kiesgerechtigde bevolking van 7.000.000 geeft bv

Hoe groot is de foutenmarge die je wil toelaten?	<input type="text" value="10"/>	%	De foutenmarge is de grootte van de fout die je toelaat. Wanneer 90% van de respondenten <i>ja</i> antwoorden en 10% <i>neen</i> , dan kun je een grotere fout toelaten dan wanneer de respondenten het grondig oneens zijn, zoals bij 50-50 of 45-55. Een kleine foutenmarge vereist een grotere steekproef.
Welk betrouwbaarheidsniveau kies je? Typische keuzes zijn 90%, 95%, of 99%.	<input type="text" value="91"/>	%	Het betrouwbaarheidsniveau is de mate van onzekerheid die je wil toelaten. Bij 95% dien je 1.96 keer de standaardfout op te tellen en af te trekken waardoor je ongeveer 95% van alle mogelijke resultaten omvat die bij een herhaalde steekproeftrekking zouden zijn voorgekomen. Een hoger betrouwbaarheidsniveau vereist een grotere steekproef.
Hoe groot is de populatie ? Als je dit niet weet, gebruik dan 20000.	<input type="text" value="7000000"/>		Hoeveel mensen zijn er voorhanden om, op toevallige wijze, een steekproef uit te trekken? De steekproefgrootte wijzigt niet veel voor populaties die groter zijn dan 20000.
Wat is de spreiding voor dit kenmerk? De meest conservatieve keuze is 50%.	<input type="text" value="50"/>	%	Welk resultaat verwacht je voor elke vraag? Wanneer de antwoorden uit de steekproef nogal fel in eenzelfde richting wijzen, dan is dit wellicht ook zo in de populatie. Wanneer je dit niet weet, gebruik dan 50%. Zo verkrijg je de maximale steekproefgrootte.
De vereiste steekproefgrootte is		<input type="text" value="72"/>	
alternatieve scenario's			
Met een steekproefgrootte van	<input type="text" value="100"/>	<input type="text" value="200"/>	<input type="text" value="300"/>
is de foutenmarge gelijk aan:	8.48%	5.99%	4.89%
Met een betrouwbaarheidsniveau van	<input type="text" value="90"/>	<input type="text" value="95"/>	<input type="text" value="99"/>
is de vereiste steekproefgrootte gelijk aan:	68	97	166

Een panel van 150 gelote leden op een kiesgerechtigde bevolking van 7.000.000 geeft bv

Hoe groot is de foutenmarge die je wil toelaten?	<input type="text" value="8"/>	%	De foutenmarge is de grootte van de fout die je toelaat. Wanneer 90% van de respondenten <i>ja</i> antwoorden en 10% <i>neen</i> , dan kun je een grotere fout toelaten dan wanneer de respondenten het grondig oneens zijn, zoals bij 50-50 of 45-55. Een kleine foutenmarge vereist een grotere steekproef.
Welk betrouwbaarheidsniveau kies je? Typische keuzes zijn 90%, 95%, of 99%.	<input type="text" value="95"/>	%	Het betrouwbaarheidsniveau is de mate van onzekerheid die je wil toelaten. Bij 95% dien je 1.96 keer de standaardfout op te tellen en af te trekken waardoor je ongeveer 95% van alle mogelijke resultaten omvat die bij een herhaalde steekproeftrekking zouden zijn voorgekomen. Een hoger betrouwbaarheidsniveau vereist een grotere steekproef.
Hoe groot is de populatie ? Als je dit niet weet, gebruik dan 20000.	<input type="text" value="7000000"/>		Hoeveel mensen zijn er voorhanden om, op toevallige wijze, een steekproef uit te trekken? De steekproefgrootte wijzigt niet veel voor populaties die groter zijn dan 20000.
Wat is de spreiding voor dit kenmerk? De meest conservatieve keuze is 50%.	<input type="text" value="50"/>	%	Welk resultaat verwacht je voor elke vraag? Wanneer de antwoorden uit de steekproef nogal fel in eenzelfde richting wijzen, dan is dit wellicht ook zo in de populatie. Wanneer je dit niet weet, gebruik dan 50%. Zo verkrijg je de maximale steekproefgrootte.
De vereiste steekproefgrootte is		<input type="text" value="151"/>	
alternatieve scenario's			
Met een steekproefgrootte van	<input type="text" value="100"/>	<input type="text" value="200"/>	<input type="text" value="300"/>
is de foutenmarge gelijk aan:	9.80%	6.93%	5.66%
Met een betrouwbaarheidsniveau van	<input type="text" value="90"/>	<input type="text" value="95"/>	<input type="text" value="99"/>
is de vereiste steekproefgrootte gelijk aan:	106	151	260

waarbij ge natuurlijk de foutenmarge nog eens kunt wijzigen ten overstaan van de betrouwbaarheid met dezelfde steekproefgrootte.

De vraag is dus “welke foutenmarge en betrouwbaarheid” is aanvaardbaar om wetgevend werk te verrichten (democratie).

Paul